

směrem nahoru, jsem pro chirurgické řešení. Nestací ale jen provést zákrok a spolehnout se na to, že se tím vše vyřeší, ale je třeba nadále chodit na logopedii a preventivně masírovat jazýček, aby nevznikly pooperační srůsty. Jedná se o nahromadění vaziva, které pak vytvoří tuhá místa, a jazyk by se mohl bez pooperační péče vrátit do stavu před zákrokem. Mluví se o keloidním hojení.

Zkrácená podjazyková uzdička u kojenců se také řeší chirurgicky, způsobuje totiž problém se sáním a tedy příjmem potravy.

Podjazyková uzdička se zmiňuje v souvislosti s gymnastikou mluvidel. Co to je?

Jde o cvičení svalů jazyka, tváří, úst, říkáme tomu oromotorická cvičení. Některé děti mají orální apraxii, nedokážou našpulit rty nebo se cíleně usmát. Jim může gymnastika mluvidel velmi pomoci, protože se při ní posílí svaly mluvidel, ale i nervové dráhy, které mají na starosti motorickou realizaci těchto pohybů, a zlepší se koordinace. Chceme, aby pokud mozek vyšle impuls, že má jazyk mířit směrem vzhůru, to skutečně provedl. Cviky samy o sobě však nedokáží vyřešit řečový problém, pomohou ale zpřesnit pohyby mluvidel. I při orální apraxii je na místě chodit s dítětem na fyzioterapii.

Již dlouhodobým trendem je seznamování předškoláků s cizími jazyky. Co si o tom myslíte?

Nejsem proti. Cokoli, co dítě zajímá a o čem se chce něco dozvědět, je přínosem. Děti mívají

brilantní odhad vlastních dovedností, chtějí-li vzít nějaký nástroj do ruky, udělají to většinou až tehdy, když na to mají. Pokud je zajímavá cizí jazyk, nevidím důvod, proč jim v tom bránit. Děti jsou navíc cizím jazykům vystavovány dennodenně z našeho okolí a není dobré je brzdit ve vývoji. Pěkné, hravé lekce, nic ambiciózního, uškodit nemohou. Je mi ovšem líto, když dítě s vývojovou dysfázií nebo opožděným vývojem řeči chodí na cizí jazyk, ale už ne na logopedii. U těchto dětí bych se zaměřila především na mateřský jazyk a nezahlocovala je ničím dalším.

Nikdo nepochybuje o tom, že děti potřebují k podpoře svého jazykového vývoje knihy. Jak jim knihy vybírat?

Dětská kniha má úžasnou, magickou moc. Co jako dospělí cítíme, když vezmeme do ruky knihu ze svého dětství? Vždycky se na chvíli vrátíme zpět. Výběru knih pro děti bychom měli věnovat pozornost a měli bychom jim také umožnit, aby si mohly vybrat samy. Když jdu s dětmi do knihovny, nanosí si, co je zaujme. Syn vždycky donese všechny díly *Zombie ryby*, dcera zase knihy o ošetřování zvířátek a něco vyberu i já. Doplníme to třeba čtecí babičkou Mílou, která nám chodí číst do knihovny. Ta se zaměřuje na klasické pohádky, které sice mám také ráda, ale většinou po nich nesáhnu.

Pro děti do tří let bych vybírala knihy, kde je málo textu a převaha velkých obrázků. Text by měl stát na citoslovcích, v každé větě by mělo být alespoň jedno. Tříleté dítě také uvítá obrázek na stránku a k němu jednu, dvě věty. Líbí se

mi knihy Pavla Čecha, třeba *O mráčkovi* nebo *O klíči*, kde je vždy nádherná celostránková ilustrace a k ní jedna věta. Nebo *Pohádky o pejskovi a kočičce*, které jsou nově přepracovány také do tohoto modelu. Jak dítě postupně roste, můžeme přecházet ke knížkám, kde je třeba stránka textu a stránka s obrázkem. Děti kolem pěti let už zvládají souvislejší příběh, třeba i na pokračování, a obrázků už nemusí být tolik.

Pracuji v jedné neziskovce, se kterou připravujeme projekt *Tleskej*. Ten bude propojovat logopedickou terapii a zvyšování čtenářské gramotnosti. Slavné osobnosti v něm budou předčítat své oblíbené knihy.

Na co bychom neměli v mateřské škole při rozvoji řeči zapomenout?

Určitě je důležitý řečový vzor pedagogů i rodičů. Ve školkách chodím na logopedické skupinky, kde probíhá logopedická prevence. Když začínáme, věnujeme se během prvního setkání tomu, co to je mluvení a co už se děti naučily. Vždycky s sebou beru panenku-miminko a říkáme si, jak mluví miminka, že nepoužívají slova, a že jsme všichni byli miminka, někdo teprve nedávno a někdo před delší dobou. Tehdy jsme nikdo neuměli mluvit. Chci dětem ukázat, že řečový vývoj je individuální, a vést je k tomu, aby byly tolerantní a nesmály se vrstevníkům, kteří ještě nemluví tak jako ony. Někdo potřebuje k vývoji řeči delší čas. ■

Mgr. Marie Těthalová
Foto Kateřina Kokešová